

Dossier 14:

Stichting Logos

Stichting van openbaar nut

Kongostraat 35

9000 Gent

De repliek van Logos in de rechterkolom werd geredigeerd door Moniek Darge, Kristof Lauwers, dr.Laura Maes, Mattias Parent, dr.Godfried-Willem Raes, dr.Luk Vaes, dr.Jean-Paul van Bendegem en Xavier Verhelst en is gesteund op de informatie die reeds in het oorspronkelijke dossier stond.

ZAKELIJK ADVIES

Geef een beknopte situering en (subsidie)-historiek van de aanvraag.

Administratie: Stichting Logos is een presentatieplek en werkplaats voor nieuwe muziek die sinds 1968 bestaat. De twee hoofdfuncties van de organisatie zijn ontwikkeling en presentatie. Ten opzichte van de vorige periode wil de organisatie het aantal voorstellingen uitbreiden en de residentiewerking intensifiëren. De organisatie heeft een lange subsidiehistoriek. De laatste subsidie was een meerjarige werkingssubsidie in de periode 2013-2016. In 2015 bedroeg de subsidie 130.704,32 euro. De structurele provinciale subsidie bedraagt 1.153,67 euro. Daarnaast krijgt de organisatie ook een jaarlijkse DAC-subsidie van 55.712,25 euro. Voor 2017 wordt een subsidiebedrag van 180.000,00 euro gevraagd op een totale kost van 330.543,00 euro of 54,46%. Voor de daaropvolgende jaren wordt uitgegaan van een jaarlijkse indexerings van ongeveer 5.000,00 euro.

Geef aan in welke mate de artistieke en de zakelijke planning met elkaar sporen.

Administratie: Zowel de artistieke plannen als

de begroting worden goed toegelicht in het dossier. De kosten en inkomsten worden voldoende toegelicht en gerelateerd aan de huidige werking. Posten waar er een hoger bedrag wordt voorzien dan een loutere indexerings, worden in het dossier geduid. Het gaat om posten die gerelateerd zijn aan de wens om het aantal concerten uit te breiden en het feit dat de organisatie de Logosloots nu volwaardig in gebruik zal nemen. De administratie kan hiermee akkoord gaan op voorwaarde dat de commissie de artistieke noodzaak van een uitbreiding van het aantal activiteiten onderkent. De administratie heeft een goed beeld van artistieke en zakelijke planning en besluit dat beide met elkaar sporen.

Motiveer of de begroting haalbaar en realistisch is.

Administratie: De grootste kost is de personeelskost, die met 143.285,00 euro wel realistisch is voor 2,8 voltijdse equivalenten (zie lager). Tweede grootste kost is de artistieke productiekost van 32.226,00 euro waarvan 16.626,00 euro uitkoopsommen. Deze kost is met ongeveer de helft gestegen ten opzichte van referentiejaar 2014, het laatste jaar waarvan een afrekening beschikbaar is. Toen bedroeg de artistieke productiekost 21.292,64 euro. De verhoging ligt in de lijn met de gewenste artistieke uitbreiding opgenomen in de plannen. Het is aan de commissie om de artistieke noodzaak hiervan te beoordelen. Aan inkomstzijde kan worden vastgesteld dat zowel de inkomsten uit ticketverkoop als de inkomsten uit uitkoopsommen en de inkomsten uit coproducties stijgen ten opzichte van 2014, namelijk respectievelijk van 5.469,00 naar 7.271,00 euro, van 13.330,98 euro naar 26.200,00 euro en van 2.174,72 euro naar 3.700,00 euro. Ook dit staat in verhouding tot de gewenste artistieke uitbreiding. Procentueel is er een lichte verschuiving: de eigen inkomsten dalen van 26,27% naar 22,67% en de gevraagde subsidie stijgt van 48,81% (49,24%

Logos: De stijging die hier wordt opgemerkt bestaat alleen omdat 2014 als referentiejaar wordt genomen. Wij zijn uitgegaan van de meest recente volledige cijfers voor 2015, en in vergelijking daarmee is er geen stijging.

<p>met inbegrip van de structurele provinciale subsidie) naar 54,46%, een verschuiving die grotendeels te wijten is aan een groot bedrag aan uitzonderlijke opbrengsten in 2014. Op basis van de gedetailleerde plannen en begroting stelt de administratie dat de begroting haalbaar en realistisch is.</p>	
<p>Is de raad van bestuur evenwichtig samengesteld met respect voor maatschappelijke en culturele diversiteit?</p>	
<p><i>Administratie:</i> De raad van bestuur bestaat uit vijf personen. Met twee vrouwen heeft die een prima genderdiversiteit. Ook de maatschappelijke diversiteit is aanwezig met personen uit de bedrijfswereld, culturele sector en educatie. Op vlak van culturele diversiteit scoort het bestuur dan weer slecht. De boutade dat expertise voorop komt bij de aanwerving mag geen drogreden zijn om geen acties te ontwikkelen om actief te werken aan culturele diversiteit binnen de raad van bestuur. De raad van bestuur komt drie keer per jaar samen, wat de administratie een absoluut minimum vindt om een goed bestuur te kunnen garanderen.</p>	<p><i>Logos:</i> De raad van bestuur komt in de praktijk veel vaker samen. De drie keer waarvan sprake is het minimum, namelijk bij de goedkeuring van jaarverslag en afrekeningen, bij de goedkeuring van de begroting en bij de opstelling van werkingsdoelen. Er zijn extra vergaderingen wanneer er personeelszaken te beslissen zijn, bij het opstellen van subsidieaanvragen, bij het opstellen van bouwplannen, bij aankoop en wijzigingen aan onroerende goederen, bij aankoop van goederen die afgeschreven moeten worden en bij het aangaan van leningen.</p>
<p>Beoordeel hoe de organisatie bestuurd wordt, op het vlak van begroting, budgetopvolging en interne controle.</p>	
<p><i>Administratie:</i> De begroting die wordt goedgekeurd door de raad van bestuur vormt de basis van de werking. Per deelproject wordt de begroting beheerd door de zakelijk leider en de productiedirecteur. Wanneer er bepaalde posten binnen de begroting moeten worden verschoven, wordt dit teruggekoppeld naar de voorzitter van de raad van bestuur. De administratie is van oordeel dat de organisatie op een goede manier bestuurd wordt. In het recente verleden zijn op dit vlak ook geen problemen gebleken.</p>	
<p>Beoordeel het gevoerde personeelsbeleid, met bijzondere aandacht voor de correcte vergoeding van kunstenaars.</p>	

<p><i>Administratie:</i> De organisatie heeft een relatief kleine personeelsbezetting van vier personen voor in totaal 2,8 voltijdse equivalenten. Twee voltijdse equivalenten daarvan vallen binnen het ex-DAC-statuut. De organisatie wenst voor de voorliggende periode geen personeelsuitbreiding, maar enkel een indexerings van de lonen. Dat blijkt ook uit de ingediende begroting en de vergelijking met referentiejaar 2014. Voor de kunstenaars zorgt de organisatie in eerste instantie voor een correcte verloning. De cao vormt daarbij de basis. De steun aan kunstenaars gaat echter verder: ook op logistiek, inhoudelijk en zakelijk-organisatorisch vlak biedt Stichting Logos ondersteuning aan. Voor de kunstenaars in residentie zorgt de organisatie voor een intensieve begeleiding.</p>	
<p>Beoordeel het zakelijke parcours van de aanvrager.</p>	
<p><i>Administratie:</i> In het verleden zijn geen problemen vastgesteld op het vlak van uitvoering van de actieplannen. Ook werden de decretale normen gehaald. Bij de laatste controles werden geen aandachtspunten geformuleerd die van invloed zouden kunnen zijn op de toekomstige werking van de organisatie.</p>	
<p>Beoordeel de positionering van de aanvrager in het kunstenveld, en de meerwaarde van eventuele samenwerkingsverbanden.</p>	
<p><i>Administratie:</i> De organisatie is sterk verankerd in het Vlaamse muzieklandschap, maar heeft ook een internationale uitstraling. Logos heeft dan ook een lange geschiedenis en neemt een specifieke plaats in de wereld van de nieuwe muziek in. Er zijn heel wat intentieverklaringen bij het dossier gevoegd waarvan de meest al vrij concrete engagementen inhouden. De administratie is van oordeel dat de organisatie op dit criterium heel goed scoort.</p>	
<p>Beoordeel hoe de aanvrager kennis opbouwt en deelt.</p>	

<p><i>Administratie:</i> Stichting Logos heeft een uitgebreid archief, dat het op diverse manieren ontsluit, onder meer via de website, maar ook in samenwerking met andere organisaties, zoals het Orpheusinstituut en het label Sub Rosa (ontsluiting van het klankarchief). Oudere opnames worden gedigitaliseerd. De organisatie neemt ook deel aan Vlaamse en internationale conferenties en netwerken voor informatieuitwisseling. Ook op dat vlak speelt de organisatie dus een actieve rol op het vlak van kennisdeling.</p>	
<p>Beoordeel of de aanvrager rekening houdt met maatschappelijke diversiteit op het vlak van bestuur en personeel.</p>	
<p><i>Administratie:</i> De maatschappelijke diversiteit op het vlak van bestuur werd hoger toegelicht. De organisatie heeft slechts een kleine personeelskern. Daarbinnen vormt de maatschappelijke en genderdiversiteit geen probleem, maar net als bij het bestuur is culturele diversiteit wel een issue. Ook binnen het personeel zijn er meer acties nodig dan zich neerleggen bij de boutade dat expertise voorop staat.</p>	
<p>Motivering zakelijk advies</p>	
<p><i>Administratie:</i> Stichting Logos heeft op zakelijk vlak een helder, volledig, realistisch en gedetailleerd dossier ingediend. De administratie kan akkoord gaan met een uitbreiding van het aantal activiteiten op voorwaarde dat de commissie de artistieke noodzaak hiervan onderkent. Werkpunt voor de organisatie is wel om acties te ontwikkelen om effectief te werken aan culturele diversiteit binnen het personeelsteam en zeker binnen het bestuur.</p>	
<p>Conclusie zakelijk advies : zeer goed Zakelijk adviesbedrag : 180,000.0 adviesdatum 23.02.2016</p>	

ARTISTIEK ADVIES

Is de aanvrager minstens drie jaar professioneel actief in de kunstensector?

Commissie: Ja

Geef aan in welke mate de artistieke en de zakelijke planning met elkaar sporen.

Commissie: Over het algemeen is de commissie van oordeel dat de artistieke plannen goed zijn opgesteld en dat de begroting ook goed is toegelicht. De commissie meent echter dat de artistieke noodzaak van een uitbreiding van het aantal activiteiten niet wordt aangetoond in het dossier. De uitbreiding wordt evenmin op een afdoende manier financieel verantwoord. Het vijfjarenplan wordt voornamelijk weerspiegeld in cijfers en in te geringe mate in een concrete planning van de artistieke werking. De commissie is daarom van oordeel dat artistieke en zakelijke planning slechts matig sporen.

Logos: Gezien de werking van Logos sterk gericht is op de actualiteit, is onze planning steevast gebaseerd op ernstig onderbouwde extrapolaties van de werkelijkheid.

In 2015 namen onze activiteiten gestaag toe en ook voor 2016 blijft die groei aanhouden. De oorzaak van die groei ligt in eerste plaats aan de toename van de samenwerkingsakkoorden met andere organisaties die een beroep doen op Logos voor de unieke aanwezige kennis, materiaal en infrastructuur enerzijds en de verspreiding van de Logos producties en installaties anderzijds.

Motiveer of de begroting haalbaar en realistisch is.

Commissie: De begroting is goed en gedetailleerd toegelicht en bevat geen overdreven kosten. De commissie heeft echter de indruk dat de begroting niet kadert in een bredere visie. In het dossier is geen algemeen zakelijk beleid waar te nemen. Stichting Logos heeft te weinig aandacht voor zichtbaarheid in de sector, promotionele positionering, verkoop,... Zakelijk beleid lijkt geen deel uit te maken van de bedrijfscultuur en niemand in de organisatie lijkt zich met deze materie bezig te houden. Er is veel aandacht voor de artistieke werking, maar te weinig voor het zakelijk beheer. Zo zijn er bijvoorbeeld weinig initiatieven om nieuwe eigen inkomsten aan te boren of bestaande eigen inkomsten uit te breiden. Ook de winstmarge op de foyerverkoop is bijzonder klein.

Logos: Het zakelijk beheer van de Stichting gebeurt op een uiterst professionele manier, wat ook door de administratie werd onderschreven die de beoordeling 'zeer goed' toekende. De boekhouding wordt dagelijks gevoerd en gecorreleerd aan input en output op het vlak van activiteiten. Elke dag is een nieuwe balans met gedetailleerde kostenbeschrijvingen beschikbaar voor alle medewerkers.

Onze productie leider, Laura Maes, houdt zich in eerste plaats bezig met de verkoop van producties. De verkoop van producties steeg de laatste 2 jaren aanzienlijk. Vanaf 2015 werden meer samenwerkingen aangegaan. Hierdoor kan Logos niet alleen de kosten drukken, maar krijgt Logos ook meer zichtbaarheid. Dat is echter niet af te leiden uit de cijfers voor 2014, aangezien de productie leider toen nog niet in

	<p>dienst was.</p> <p>De opmerking over de winstmarge van de foyerverkoop getuigt van een verkeerde interpretatie van de cijfers. Alle dranken (sputwater, fruitsap, cava, wijn en bier) worden op eenzelfde rekening geboekt aangezien we niet op voorhand weten of die dranken zullen worden geconsumeerd door medewerkers bij repetities of vergaderingen dan wel verkocht zullen worden bij voorstellingen. Geschat mag worden dat de helft van de inkopen verbruikt wordt binnen de werking zelf. De werkelijke winstmarge bij verkoop is dan ook meer dan 50%.</p>
<p>Is de raad van bestuur evenwichtig samengesteld met respect voor maatschappelijke en culturele diversiteit?</p>	
<p><i>Commissie:</i> De raad van bestuur bestaat uit vijf personen. Met twee vrouwen heeft die een prima genderevenwicht. Ook maatschappelijke diversiteit is aanwezig met personen uit de bedrijfswereld, culturele sector en educatie. Op vlak van culturele diversiteit scoort het bestuur dan weer slecht. De boutade dat expertise voorop komt bij de aanwerving mag geen reden zijn om geen acties te ontwikkelen om te werken aan culturele diversiteit binnen de raad van bestuur. Daarnaast stelt de commissie vast dat de twee personen die de drijvende kracht zijn geweest achter Stichting Logos, deel uitmaken van de raad van bestuur. Een van hen is bovendien voorzitter. De commissie vraagt zich af of deze constructie voldoende ruimte laat aan de raad van bestuur om zich onafhankelijk op te stellen.</p>	<p><i>Logos:</i> De raad van bestuur van Logos -een stichting, geen vzw- wordt samengesteld op voordracht van de raad zelf. De raad van bestuur wordt dus niet verkozen want als stichting hebben we helemaal geen leden. Het aantal leden van de raad van bestuur is bij statuut beperkt tot vijf personen. Deze personen worden geacht de Stichting financieel bij te springen waar nodig. De inbreng van de leden van de raad van bestuur is zeer groot en heeft in eerste plaats betrekking op de aankoop van gebouwen en de uitvoering van verbouwingen die buiten de subsidiering vallen. Bij de oprichting van de stichting in 1977 werd het hele patrimonium ingebracht door drie van de huidige leden van de raad van bestuur (met name Jean-Paul van Bendegem, Moniek Darge en Godfried-Willem Raes, toenmalige leden van de Logos groep.) Wij volgen strikt het principe dat leden van de raad van bestuur geen personeelsleden mogen zijn, want dan pas zou er een materiële afhankelijkheid kunnen ontstaan.</p>
<p>Beoordeel het gevoerde personeelsbeleid, met bijzondere aandacht voor de correcte vergoeding van kunstenaars.</p>	

<p><i>Commissie:</i> De organisatie gaat niet zeer diep in op het personeelsbeleid. In het dossier is geen functiebeschrijving opgenomen van zakelijke en artistieke leiding, terwijl een organisatie als Stichting Logos nood heeft aan een professionele zakelijke en artistieke leiding en een communicatieve omkadering. Daar hoort een degelijke functiebeschrijving bij waaruit blijkt welke professionele competenties de organisatie hiervoor verwacht en welke opdrachten de betrokken medewerkers concreet opnemen in de organisatie. Stichting Logos heeft een beperkte personeelskern en vraagt geen uitbreiding ervan in de komende periode. Het personeel wordt vergoed volgend de barema's van PC 304. De organisatie geeft aan een correcte vergoeding te geven aan kunstenaars, maar dit wordt niet gestaafd met cijfers. In de begroting is 5.000 euro opgenomen voor artistieke honoraria van eigen producties. Dat lijkt laag te zijn om een correcte vergoeding te kunnen garanderen, maar zonder berekeningswijze is dit niet eenduidig vast te stellen. Voor externe kunstenaars wordt een vergoeding van 250 euro per persoon voorzien.</p>	<p><i>Logos:</i> Zoals eenduidig blijkt uit de financiële verslagen vergoedt Logos kunstenaars op een correcte manier. Bij het opstellen van begrotingen weten wij niet wie onder welk statuut valt (zelfstandig, interim buro, kleine vergoedingsregeling of vrijwilliger). Begrotingen worden gemaakt op grond van realistische extrapolaties rekening houdend met de barema's in onze sector. Afgezien van onze zakelijke leider (Mattias Parent, een musicoloog) zijn al onze vaste personeelsleden ook gediplomeerde artiesten en in die hoedanigheid actief binnen onze werking en producties.</p> <p>Aangezien we, als gevolg van eerdere 'bezuinigingen' nog slechts over 2.8 FT-equivalent personeel kunnen beschikken, ingevuld door 4 werknemers, ligt het voor de hand dat de personeelsleden als een team fungeren. Uiteraard zijn de basisfuncties strikt bepaald in de arbeidscontracten, maar op de wekelijkse teamvergadering wordt de concrete taakverdeling telkens afgesproken en ingevuld.</p> <p>Zoals we in ons verhaal reeds feitelijk weerlegden is er geen 5000 euro voorzien voor artistieke honoraria maar 11676 euro. Ook de aangehaalde 250 euro is een minimum bedrag. De beweringen van het advies staan haaks op de analyse van de administratie.</p>
<p>Beoordeel het gevoerde personeelsbeleid, met bijzondere aandacht voor de correcte vergoeding van kunstenaars.</p>	
<p><i>Commissie:</i> Nipt onvoldoende</p>	<p><i>Logos:</i> Hoe men tot dit besluit komt is ons een raadsel. Ons personeelsbeleid is juist een typevoorbeeld van goed georganiseerd teamwork en wat betreft de vergoedingen aan kunstenaars wijken we in niets af van de voorschriften.</p>
<p>Beoordeel hoe de aanvrager aandacht schenkt aan (startende) kunstenaars op financieel, logistiek, inhoudelijk, technisch, organisatorisch, zakelijk,... vlak.</p>	

<p><i>Commissie:</i> De organisatie geeft kleinschalige kansen aan startende kunstenaars, wat waardevol is. Zo wordt er minstens een concert gepland van een jong hedendaags ensemble, is er jaarlijks een residentie voor een componist die een werk voor het robotorkest wil schrijven en is er eveneens een residentie voor een geluidskunstenaar of muziekinstrumentenbouwer. In de laboratoriumfunctie die Stichting Logos opneemt, worden vaak kansen gegeven aan startende kunstenaars en ensembles om in contact te komen met de werkwijze van de organisatie. De opgedane kennis nemen de kunstenaars mee in hun verdere carrière.</p>	
<p>Beoordeel hoe de aanvrager aandacht schenkt aan (startende) kunstenaars op financieel, logistiek, inhoudelijk, technisch, organisatorisch, zakelijk,... vlak.</p>	
<p><i>Commissie:</i> Goed</p>	
<p>Beoordeel het artistieke parcours van de aanvrager.</p>	
<p><i>Commissie:</i> Stichting Logos is een kunstenaarscollectief dat sinds 1968 nieuwe muziek, instrumenten, interfaces, geluidsinstallaties en geluidssculpturen ontwikkelt. De organisatie heeft een lange en rijke historie. Ze had een uniek avant-gardeprofiel en was een pionier inzake geluidskunst, hedendaagse muziek, nieuwe instrumenten en geluidsinstallaties. Binnen de niche van de elektronica en robotica vervult ze nog steeds een laboratoriumfunctie en ze vult nog steeds een leemte in binnen de huidige context van de hedendaagse experimentele muziek. Zo zette ze bijvoorbeeld het jonge ensemble Nadar op de rails.</p>	<p><i>Logos:</i> De opmerkingen in onze recente petitie tonen aan dat Logos nog steeds een avant-garde profiel heeft. Het vormt trouwens het statutair doel van de stichting. Niet alleen Nadar zette zijn eerste stappen bij Logos, ook Champ d'Action, Luc Brewaeys, Zwerm, Tiptoe, Hans Beckers, Luk Vaes, Karin Defleyt, Arne Deforce, Lukas Huysman en vele anderen werden ondersteund door Logos. Talloze internationale artiesten en ensembles kregen hun eerste speelkansen buiten hun land van herkomst bij Logos: Gavin Bryars, Michael Nymann, Josef Anton Riedl, Hans Otte, Dick Raaijmakers, David Behrman, Phill Niblock, Tom Johnson, Michel Waisvisz, Hugh Davies, Laurie Anderson, John Tilbury, Ian Pace, Genesis P.Orridge, Paul Burwell, Philip Corner, Trimpin, Pierre Bastien, David Rosenboom, Ulricke Truustedt, Christina Kubisch, Jacques Remus,... .</p>
<p>Beoordeel de positionering van de aanvrager in het kunstenveld, en de meerwaarde van</p>	

eventuele samenwerkingsverbanden.	
<p><i>Commissie:</i> Stichting Logos neemt een relatief geïsoleerde positie in in het kunstenveld en doet nauwelijks aan vernetwerking. Terwijl andere soortgelijke organisaties de laatste jaren sterk hebben ingezet op verbreding van de werking en het uitbouwen van een netwerk, focust Stichting Logos sterk op verdieping en legt ze geen connectie met de rest van de kunstensector. Stichting Logos bouwt geen netwerk uit binnen de muzieksector en ook niet binnen de audio-visuele en beeldende kunst, die de organisatie in haar aanvraag ook als discipline aanvinkt. Op lokaal niveau is Stichting Logos wel ingebed in een context en ondersteunt ze partnerships op een waardevolle manier. Ook al gaat het om 'hoge' cultuur, op een bepaalde manier is de organisatie binnen de Gentse context laagdrempelig en speelt zij bijvoorbeeld een essentiële rol in een lokale buurtwerking.</p>	<p><i>Logos:</i> Sinds haar ontstaan bouwde Logos een uitgebreid internationaal netwerk op. De talloze wereldwijde steunbetuigingen van mensen actief binnen de experimentele muziek tonen dit aan.</p> <p>Ook met Vlaamse organisaties werken we de laatste jaren goed samen. Hiervan getuigen de 19 intentieverklaringen met uiteenlopende culturele organisaties die bij onze subsidieaanvraag werden gevoegd. Logos werkt zowel samen met grote spelers zoals het Concertgebouw, De Bijloke, Musica of Ictus als met kleinere spelers zoals Matrix, Zonzo compagnie, Kraak, Sub Rosa of Aifoon. Dat staat ook in ons dossier maar klaarblijkelijk heeft de commissie daarvan geen nota willen nemen.</p> <p>Logos vinkte audio-visuele en beeldende kunst aan omdat de verschillende installaties uit ons atelier willens nillens ook tot de beeldende kunst kunnen worden gerekend. Geluidskunst wordt eerder tentoongesteld dan dat ze in concertvorm een publiek bereikt. Ook naar dans toe hebben we vele uitlopers, een logisch gevolg van de door ons ontwikkelde technologie op het vlak van gesture sensing.</p>
Beoordeel de positionering van de aanvrager in het kunstenveld, en de meerwaarde van eventuele samenwerkingsverbanden.	
<p><i>Commissie:</i> Voldoende</p>	<p><i>Logos:</i> De commissie lijkt geen rekening te houden met de vele intentieverklaringen die werden toegevoegd aan het dossier. In het zakelijk advies werd dit wel opgemerkt en ook overeenkomstig gehonoreerd (zeer goed).</p>
Beoordeel de landelijke en/of internationale betekenis van een werking/initiatief op basis van de samenwerkingen die worden aangegaan, de spreiding van producties, het publieksbereik of de referentiewaarde van de werking/het initiatief.	
<p><i>Commissie:</i> De landelijke en internationale betekenis van Stichting Logos is bescheiden.</p>	<p><i>Logos:</i> De internationale betekenis van Logos bescheiden noemen, kan door de feiten</p>

<p>Gezien de niche waarbinnen het werk van Stichting Logos zich bevindt en de opportuniteiten die dit met zich brengt, vindt de commissie de internationale uitstraling van de organisatie te beperkt. Voor de hand liggende samenwerkingen, met bijvoorbeeld IRCAM in Parijs, zijn er niet. De organisatie trekt zelden naar het buitenland. Ook op internet is het werk van Stichting Logos nauwelijks aanwezig, terwijl het zich daar goed toe leent.</p>	<p>gemakkelijk worden weerlegd. Logos publiceert regelmatig in vooraanstaande internationale tijdschriften (Leonardo, Computer Music Journal, MusicWorks, MusikTexte...) en over Logos wordt er veel gepubliceerd in boeken en tijdschriften en de laatste tijd meer en meer op het internet. Een recent artikel in Rolling Stone veroorzaakte zelfs een crash van onze eigen site vanwege het extreem aantal bezoekers op de pagina's rond het robotorkest. Ook de steunbetuigingen in onze recente petitie tonen de internationale weerklank van Logos aan.</p> <p>Dat we zelden naar het buitenland trekken is niet correct en enkel gesteund op 2014, een jaar waarin we inderdaad minder buitenlandse activiteiten hadden.</p> <p>Wat het internet betreft vergist de commissie zich volledig. Het aantal bezoekers op onze site -een van de grootste ter wereld inzake experimentele muziek- is overweldigend met 25000 bezoeken per jaar. Bovendien is Logos ook actief op de sociale media (Facebook, Twitter, Soundcloud, Youtube). Opnames van onze concerten zijn trouwens volledig of in fragmenten online beschikbaar op onze site.</p> <p>Dat er geen contacten zouden zijn met internationale instellingen is onjuist. Met het IRCAM hebben we contacten met de researchers die daar met robotica bezig zijn (Suguro Goto) evenals met GIMIK in Duitsland. Het gros van onze internationale contacten zit echter in de USA: de Experimental Intermedia Foundation, Lemur, Composers Inside Electronics...</p>
<p>Beoordeel de inspanningen die een organisatie levert op vlak van kennisopbouw en kennisdeling.</p>	
<p><i>Commissie:</i> De kennisopbouw en -deling op het vlak van ondersteuning van kunstenaars en in de laboratoriumwerking is goed. Jonge ensembles als Nadar worden in de werking van</p>	<p><i>Logos:</i> Met betrekking tot de website heeft de commissie een punt. Hoewel onze website heel veel informatie bevat, is het user interface voor de databases inderdaad voor verbetering</p>

<p>Stichting Logos opgenomen en de organisatie stelt haar kennis ter beschikking van hen. Op persoonlijk vlak is de kennisdeling goed. Stichting Logos heeft bovendien een rijk archief en werkt er aan om dit te ontsluiten. De samenwerking met het label Sub Rosa is hierin een positieve evolutie. Ook de website heeft een belangrijke archieffunctie. De commissie is echter van mening dat het de organisatie ontbreekt aan een degelijke digitale communicatie. De webomgeving is niet meer up-to-date, zeker gezien de aard van de werking van Stichting Logos, die sterk inzet op nieuwe technologieën. Dit getuigt niet van een respectvolle houding naar de artiesten die bij Stichting Logos werken, zij verdienen een hogere zichtbaarheid voor hun werk.</p>	<p>vatbaar.</p> <p>Er wordt momenteel gewerkt aan een vernieuwde website, waar naast het werk van Godfried-Willem Raes en Moniek Darge – om historische redenen nu reeds uitvoerig gedocumenteerd op de site – ook het werk van andere medewerkers uitgebreid zal terug te vinden zijn.</p> <p>De ontsluiting van het artistiek werk van anderen stuit evenwel ook vaak op juridische problemen: het auteursrecht, waardoor we erg beknot worden in wat we via moderne media openbaar kunnen maken.</p>
<p>Beoordeel of de aanvrager rekening houdt met maatschappelijke diversiteit op het vlak van bestuur, personeel, aanbod en/of publiek.</p>	
<p><i>Commissie:</i> De organisatie besteedt veel aandacht aan maatschappelijke diversiteit binnen de grootstedelijke context van de stad Gent. Positief is de buurtwerking, waarbij er wordt samengewerkt met Elftwelf, en de samenwerkingen naar een jong publiek toe om het publieksbereik open te trekken. De commissie is echter van mening dat er op het vlak van culturele diversiteit nog meer inspanningen gedaan kunnen worden.</p>	<p><i>Logos:</i> In ons verhaal op het eerste advies hebben we er al op gewezen dat er in de eigen producties en de receptieve concertprogrammatie een goede vertegenwoordiging is van kunstenaars met een migratieachtergrond. Zo werkte Logos in 2014 samen met een dansgezelschap rond Zam Martino Ebale. In 2015 werkte Logos mee aan een uitgebreid project rond de Irakese muzikant Osama Abdulrasol waarbij het robotorkest werd ingezet om arabische kwarttoonsmuziek te vertolken. Deze productie vond zowel in de Centrale als in de Logos Tetraeder plaats. Ook in 2015 was Juan Bages Rui, een Spanjaard, in residentie bij Stichting Logos. Hij werkte aan de ontwikkeling van sensoren die werden ingezet in een dansvoorstelling.</p> <p>Dat we geen enkele aansluiting kunnen vinden met fanatiek geloof is echter een feit. We zijn een kind van de verlichting. Daarentegen steunen we voluit kunstenaars die hier als politiek vluchteling terecht kwamen omdat ze omwille van hun geaardheid in eigen land</p>

	werden vervolgd.
Beoordeel of de aanvrager rekening houdt met maatschappelijke diversiteit op het vlak van bestuur, personeel, aanbod en/of publiek.	
<i>Commissie:</i> goed	
artistiek advies ontwikkeling	
Beoordeel de visie op en kwaliteit van de begeleiding- en ondersteuningsfunctie en/of van het artistiek onderzoek, het experiment en de artistieke vernieuwing	
<p><i>Commissie:</i> Stichting Logos geeft aan in te zetten op de functie ontwikkeling, maar deze functie wordt niet volledig ingevuld zoals zij bedoeld is in het Kunstendecreet. Uit het dossier blijkt dat de activiteiten die de organisatie binnen deze functie opneemt eerder binnen de functie productie vallen. Zo is de ene residentie duidelijk bedoeld om een werk voor het robotorkest te creëren, een productie dus. Uit het dossier blijkt anderzijds dat de organisatie tijdens de residenties aandacht besteedt aan de begeleiding en ondersteuning van jonge kunstenaars. In haar verhaal voert de organisatie aan dat ze inzet op de functie productie, maar dit kan niet worden meegenomen in de beoordeling aangezien dit om gewijzigde informatie gaat ten opzichte van het originele dossier.</p>	<p><i>Logos:</i> De commissie beweert dat de functie ontwikkeling niet wordt ingevuld zoals bedoeld is in het kunstendecreet. Op de website van Kunsten en Erfgoed staat nochtans het volgende vermeld: “<i>Een organisatie die inzet op ontwikkeling kan zich zowel richten op de eigen artistieke ontwikkeling als op de ontwikkeling van kunstenaars en andere organisaties.</i>” Het is duidelijk dat Logos zich in de eerste plaats richt op de eigen artistieke ontwikkeling. In het oorspronkelijke dossier schreven we hierover onder andere het volgende: “<i>Ontwikkeling heeft bij Logos betrekking op het ontwikkelen en onderzoeken van nieuwe technieken en technologieën en op de interactie tussen die technologie en de mens. ... Logos slaat een brug tussen kunst en wetenschap en beschikt over labo's en werkplaatsen waar zowel hard- als software wordt ontwikkeld. De resultaten van dit onderzoek worden ingezet in installaties en voorstellingen.</i>”</p> <p>In datzelfde dossier duiden we ook situatie van Stichting Logos die niet eenduidig in het vooropgezette kader van de functies en disciplines past: “<i>Sinds het ontstaan van de Stichting gaan ontwikkeling en presentatie hand in hand. De verhouding van deze kernactiviteiten is gelijkwaardig. Dit betekent echter niet dat de werking van Logos zich beperkt tot deze twee functies. Ook de functie productie en participatie komen in de werking van Logos aan bod.</i>” Ook in ons verhaal citeerden we reeds deze passage. Er is dus geen</p>

	<p>sprake van gewijzigde informatie ten opzichte van het originele dossier zoals de commissie stelt.</p> <p>Deze “semantische” discussie zegt overigens niets over de artistieke werking van Stichting Logos. Dat uitgerekend een artistieke organisatie afgerekend wordt door een artistieke commissie omdat ze niet onmiddellijk in een vooraf bepaalde organisatorische structuur past, vinden wij nogal cynisch.</p>
artistiek advies productie	
<p>niet ingevuld.</p>	<p><i>Logos</i>: Hier hebben we ons inderdaad wellicht vergist door dit vakje niet aan te vinken. Dat komt door de enge definitie van het begrip productie zoals het is geformuleerd in het decreet zelf. We begrijpen het uitgangspunt en zijn het er volkomen mee eens dat de kosten verbonden aan productie moeten kunnen worden gespreid over meerdere toonmomenten. Maar het decreet bekijkt alleen de noemer van de breuk investering/spreiding. Dit is spijtig want het resultaat van die deling (de efficiëntie) verbetert ook wanneer de teller zakt. De producties bij Stichting Logos kosten eigenlijk heel weinig waardoor we niet inzien welk bezwaar er kan zijn tegen een geringere spreiding. Overigens is zelfs die spreiding in onze producties vaak helemaal niet onaanzienlijk, maar dan moet het wel over meerdere jaren, decennia zelfs, worden gezien. Een productie als Pneumafoon bijvoorbeeld, werd gemaakt in 1978 en loopt nog steeds. In totaal minstens 100 voorstellingen. A Book of Moves haalde zelfs meer dan 300 voorstellingen, Songbook eveneens, en ook de recente kleine producties van het robotorkest halen heel wat voorstellingen in binnen en buitenland. De producties waarbij het hele robotorkest wordt ingezet kennen daarentegen een vrij geringe spreiding (1 tot 5 voorstellingen per productie) wat te maken heeft met de erg hoge kosten verbonden aan het</p>

	transport van dit monumentale orkest. Maar, aangezien dit orkest permanent operationeel is opgesteld in de Logos Tetraëder, zijn de extra kosten voor die producties ook erg bescheiden.
artistiek advies presentatie	
Beoordeel de kwaliteit van het aangeboden programma, nl. wat wordt gepresenteerd.	
<i>Commissie:</i> Stichting Logos presenteert in hoofdzaak het resultaat van de eigen werking en gaat daar nauwelijks buiten. De presentatie biedt geen breed spectrum van wat er in de niche waarbinnen Stichting Logos werkt, wordt geproduceerd. De receptieve werking is te verwaarlozen. De activiteiten die Stichting Logos ontplooit, sluiten dus eerder aan bij de functie productie in plaats van bij de functie presentatie.	<i>Logos:</i> Het is hoegenaamd niet onze doelstelling in onze programmatie breed te gaan. Logos focust op wat vernieuwend en experimenteel is. Binnen de nieuwste muziek zoeken we vooral raakpunten op met onze eigen research en creaties. Andere organisaties hebben onze vroegere rol in het aanbieden van een breed gamma uit de eigentijdse productie overgenomen en beschikken hierbij over heel wat meer middelen. Wij focussen op wat bij hen helemaal niet aan bod komt, met name echt experimenteel werk.
Beoordeel de kwaliteit van de beoogde presentatiecontext: hoe wordt gepresenteerd.	
<i>Commissie:</i> De organisatie heeft met Logos Tetraëder een eigen zaal die is aangepast aan de eigen projecten. Sinds kort heeft de organisatie ook Logos Loods, een bijkomende plek in een aanpalend gebouw die wordt ingezet voor de presentatie van werk uit de ateliers. Door de samenwerkingen wordt er ook op de podia van partners gepresenteerd. Specifiek voor de schoolvoorstellingen doet de organisatie interessante pogingen om te zorgen voor een geschikte omkadering voor deze doelgroep. De persoonlijke betrokkenheid van de organisatie bij haar publiek is groot.	
Beoordeel de acties omtrent publiekswerking en -werving.	
<i>Commissie:</i> De publiekswerking is beperkt en bedient zich van de traditionele communicatiemiddelen. Het ontbreekt de organisatie aan een creatieve kijk op dit vlak. De samenwerkingen met partners en de acties naar kinderen toe, zouden dit enigszins kunnen	<i>Logos:</i> Naast traditionele communicatiemiddelen (in casu affiches en folders) maken we intensief gebruik van de website en de sociale media voor publiekswerking. Samenwerkingen zijn er wel degelijk, vooral sedert 2015. Een

<p>openbreken. Publiekswerking is nauwelijks aanwezig.</p>	<p>kinderwerking hebben we sinds jaar en dag al is dat niet onze prioriteit. Dat er geen publiekswerking zou zijn is dan ook een niet onderbouwde kwakkel. Voorts moet ons van het hart, dat binnen onze organisatie ook wel getwijfeld wordt aan de toekomst van het 'concert' in traditionele zin. Daarom ook hechten wij veel belang aan het verspreiden van onze voorstellingen via nieuwe media. Daarmee bereiken we immers een publiek dat een groot veelvoud is van onze gewone concertbezoekers, ook al leidt het niet tot grotere inkomsten. Naast concerten presenteren wij ook vele van onze creaties als installaties, events in de openbare ruimte, tentoonstellingen enz...</p>
<p>artistiek advies participatie</p>	
<p><i>Niet ingevuld</i></p>	
<p>artistiek advies reflectie</p>	
<p><i>Niet ingevuld</i></p>	
<p>artistiek advies conclusie</p>	
<p>Motivering artistiek advies</p>	
<p><i>Commissie:</i> Stichting Logos vervulde een pioniersrol binnen de nieuwe muziek en geluidskunst. Op dit moment heeft de organisatie nog steeds een laboratoriumfunctie waarin kennis doorgegeven wordt aan jonge kunstenaars. Binnen de niche van de geluidskunst en de robotica fungeert de organisatie als een expertisecentrum voor jonge kunstenaars, maar de zichtbaarheid en de artistieke output van de organisatie blijven eerder beperkt. De organisatie zet in op de functies ontwikkeling en presentatie. De organisatie vult de functie ontwikkeling echter niet in zoals in het Kunstendecreet bedoeld. De activiteiten die hieronder vallen, sluiten eerder aan bij de functie productie. Het receptieve luik is een weerspiegeling van eigen producties en</p>	<p><i>Logos:</i> We zijn enerzijds blij dat onze laboratorium functie wordt onderkend maar anderzijds verbaasd over de opmerkingen inzake zichtbaarheid. Begin 2015 waren we zelfs dagelijks op VRT-TV te zien. Ook op Klara komen onze producties regelmatig aan bod. We vrezen het slachtoffer te zijn van een dwaling inzake het groot aandeel van productie in onze werking en zijn ervan overtuigd dat het besluit volledig anders zou zijn geweest indien men de kern van onze werking in rekening had gebracht. Het decreet is klaarblijkelijk niet zo schottenvrij uitgevallen als wat wellicht de bedoeling was.</p>

<p>projecten en komt niet tegemoet aan de essentie van de functie presentatie. Daaruit besluit de commissie dat het ingediende dossier in verband met de functies waarop het intekent, onvoldoende scoort. Daarenboven stelt de commissie vast dat het de organisatie ontbreekt aan een degelijk algemeen beheer. Niemand lijkt zich in de organisatie bezig te houden met zichtbaarheid in de sector, promotionele positionering, verkoop,... Een organisatie als Stichting Logos heeft nood aan een professionele zakelijke, artistieke en communicatieve omkadering. Uit het personeelsbeleid wordt echter niet duidelijk welke opdrachten de medewerkers concreet opnemen in de organisatie en wat hun functiebeschrijving is.</p>	
<p>Conclusie artistiek advies : nipt onvoldoende Artistiek adviesbedrag : 0.0 adviesdatum 31.03.2016</p>	<p>Logos: we begrijpen volstrekt niet hoe uit de tekst van het advies tot een 'nipt onvoldoende' in de eindconclusie gekomen wordt. Het getuigt alleszins van een sterke vooringenomenheid en een uitgesproken onprofessionalisme van de adviescommissie want de argumenten die ze aanbrengt slaan nergens op, zijn vaak in tegenspraak met het advies van de administratie en lijken alleen bedoeld om ons de grond in te boren. De commissie quoteert de verschillende onderdelen respectievelijk als nipt onvoldoende, goed, voldoende en goed, maar toch is haar eindbesluit nipt onvoldoende...</p> <p>Bij het wegvallen van onze subsidie moeten we niet alleen al het personeel ontslaan, maar verliezen ook heel wat contractuele kunstenaars een substantieel deel van hun inkomen. Bovendien gaat dan een groot deel expertise verloren en staat ook het voortbestaan van het unieke robotorkest en onze vrij uitgebreide infrastructuur inclusief de archieven op de helling. Zonder subsidie kunnen we niet eens de verwarming van onze gebouwen betalen. Hoewel we ca. 30% van onze gelden uit eigen middelen halen</p>

	versus 70% subsidie, valt die 30% weg bij niet subsidiering omdat we dan geen personeel meer zouden hebben om die eigen inkomsten te realiseren. Het schrappen van Stichting Logos betekent niets meer of minder dan een kaalslag op het meest creatieve en innovatieve deel van het Vlaamse muzikaleven. Logos bekleedt een absoluut unieke plaats in het kunstenlandschap.
--	---

Conclusie ontwerp van beslissing: categorie - advies commissie / advies administratie

16 - nipt onvoldoende / zeer goed

Adviesbedrag: 0.0 *Gebruik een komma om de decimalen aan te duiden

Datum voorstel van beslissing: 25.04.2016

Beoordelaars

PAUL FRANK DE MAEYER
VEERLE CORRY DECLERCK
SASKIA MARIA LIENARD
JORIS JACQUES PRECKLER
JAN ALBERTUS RISPENS
ANN MARTHA TRUYENS
JEROEN LOUIS VEREECKE